СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 71. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 27 березня, 1935. VOL. XLIII. No. 71. Jersey City, N. J., Wednesday, March 27, 1935 THREE CENTS

УРЯД ПРОТИ МОНЕТИЗАЦІЇ СРІБЛА

ВАШИНҐТОН. — Прихильники адміністрації в обох палатах конґресу роблять тепер завзяті заходи, щоб не допустити до звязання в законі про робітну допомогу самої допомоги з постановою про монетизацію срібла. Уряд стоїть на становищі, що постанова про вибиття срібних монет на ще один міліярд долярів, про що говорилося в конґресі, мусить довести до інфляції, а ця знищила би всю роботу, яку має зробити новий закон.

Провідники демократичної більшости в палаті послів наміряють забити постанову про монетизацію срібла в нарадах конференції представників обох палат, що має вирівнати суперечности.

УРЯД РАДИТЬ НАД НОВОЮ ДОПОМОГОЮ ДЛЯ ФАРМЕРСТВА.

ВАШИНҐТОН. — На випадок, як закон про робітну запомогу буде ухвалений згідно з бажанями уряду, уряд збирається зорґанізувати нову допомогу для фармерства, що буде обіймати такі акції, як використовування закинених земель, направу земель, знищених діланням води, поправу ґрунту й тим подібні.

На чолі цієї акції президент хоче поставити Рексфорда Ґая Тоґвела, теперішнього підсекретаря рільництва, і президент хотів би віддати йому до розпорядимости кол 950 міліонів долярів на роботи, що входять у круг діяльности цього бюра.

ПРЕЗИДЕНТ ВИЇЖДЖАЄ НА ВАКАЦІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт виїхав на південні води на рибацьку виправу. Їде він на побереже Флориди.

АРХИЕПИСКОП КЕРЛІ КРИТИКУЄ ПРЕЗИДЕНТА.

ВАШИНҐТОН. — За старанням Содаліційного Союза у Вашинґтоні відбулося тут віче католиків у справі політики мексиканського уряду супроти католицької церкви.

Між промовцями на вічу був болтиморський архиепископ Майкел Керлі, котрий критикував американський уряд за те, що він не хоче мішатися до політики мексиканського уряду супроти католицької церкви. Архиепископ казав, що коли конґрес не ухвалить резолюції сенатора Бори, щоб розслідити політику Мексика супрати католицької церкви, то католики Америки будуть знати, що тут винуватий президент Рузвелт. Бесідник грозив відплатою католицьких виборців.

НОВА БУРЯ КОПОТУ.

КАНЗАС СИТІ (Мезурі). —Понад стейтами Колорадо, Канзас та Мезурі піднялася ще одна хмара копоту. Наробила вона теж багато шкоди, але не стільки, що буря останнього тижня.

Стейтовий уряд Канзасу починає вже тепер думати над тим, у який спосіб запобігти подібним бурям набудуче. Ґовернор цього стейту, Лендон, радить наорювати земельні барикади, що малиб не давати вітрови зривати верхню верству землі.

Стейті Тексас упав дощ, але не стільки, щоб звязати верхню верству землі.

ТОРНАДО В ИЛИНОЙСІ.

МЕТРОПОЛИС (Илинойс). — Над долиною ріки Огайо в околиці міста Метрополис шаліла в понеділок на просторі 40 квадратових миль страшна буря. Буря наробила великої шкоди в людських оселях. Підчас торнада завалився ґараж Сема Ейбела та вбив схованих у ньому власника і його гостя, автомобільного продавця. Комунікація міста перервана.

ЗАСУД НА СМЕРТЬ.

ГВАЙТ ПЛЕЙНЗ (Ню Йорк). — Суддя місцевого стейтового суду видав присуд смерти проти Алберта Фиша, старого домового дозорця, котрого присяжні судді ононі признали винуватим убивства дівчини Ґрейси Бод.

Фиш має згинути на електричнім кріслі в тижні, що починається 29 квітня.

Присуд на Фиша викликав широке зацікавлення з кількох причин. Передовсім це старий чоловік. По друге, багато лікарів заявляли на його суді, що він божевільна людина й за свої вчинки не відповідає. Накінець, він уже в тюрмі признався до ще кількох убивств.

НЕ ХОЧУТЬ УЖЕ МІШАТИСЯ В НОВУ СВІТОВУ ВІЙНУ.

ВАШИНҐТОН. — У конґресі йде такий сильний настрій проти нового вмішування Америки в клопоти Европи, що декотрі сенатори носяться з пляном, щоб законом заборонити Американцям пливати кораблями на випадок війни, щоб у цей спосіб запобігти повторенню інциденту з кораблем „Лузитанія", котрого затоплення з Американцями на покладі стало основою для американського виповідження війни Німеччині.

Закон мав би постановляти, що такі Американці, що будуть в часі війни плавати по морю, будуть робити це на свою відповідальність, себто американський уряд не буде виступати в їх обороні.

ПРОТИ ЧУЖИНЦІВ У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Виконний виділ аґрарної партії постановив домагатися, щоб у парляменті предложили проєкт закону обмеження праці чужинцям у Чехословаччині. Партія домагається видання закону про евіденцію чужинців і спеціяльне опадаткування підприємств, які дають працю чужинцям. Доходи з тих оплат ужилиб на підмоги для безробітних.

БОЖЕВІЛЬНИЙ ПАЛІЙ.

В Полоничній, пов. Камінка Струмілова, вибухла пожежа, яку спричинив умово недужий Іван Семчишин. Він підпалив у ночі загороду свояка Петра Семчишина і тільки в сорочці втік до поблизького лісу, де сховався в пустій хаті. Його зловили й відставили до шпиталю. Наслідком підпалу зґоріла ціла загорода.

СМЕРТЬ ПРАЛАТА В ВОГНІ.

У Львові в хаті пралата о. д-ра Пехніка вибухла пожежа. Вогнева сторожа, що дісталася до хати крізь вибите вікно, застала пралата вже неживого. Він помер на удар серця. В тій хаті нема електрики, а коли пралат, хорий на серце, впав на землю, то при цьому перевернув нафтову лямпу, від якої повстала пожежа. Тому, що в кімнаті було багато паперів, вогонь поширювався дуже скоро.

ЗВИРОДНІЛА МАТІР.

У Берліні арештували жінку Юнеман, матір чотирох дітей, що померли з голоду з її вини. Підчас слідства звироднілa матір зізнала, що вона свідомо вбила своїх дітей голодом, бо не хотіла вже більше ними опікуватися. Юнеман як матір 4-ох дітей дістала від уряду допомоги значну суму грошей, але ці гроші витратила вона на театри та кіна. Врешті вона замкнула малолітніх дітей у кімнаті, а сама кудись виїхала. Вони померли з голоду. Про їх смерть вона довідалася з часописів.

КАПІТУЛЮВАВ МАРІЯВІТСЬКИЙ АРХИЕПИСКОП.

„Дзєннік Плоцкі" повідомляє про капітуляцію маріявітського архиепископа Ковальського. Зречення оголосив Ковальський у формі пастирського листа, в якому каже, що зрікається начальства маріявітів, та не зрікається духовної опіки над ними. Цей лист заскочив збунтованих маріявітів. На днях має Ковальський передати їм майно та святиню. Збунтовані не хочуть погодитися з заявою Ковальського в справі духової опіки над маріявітами.

ВЕСІЛЛЯ, ЩО ТРЕВАЛО 60 ГОДИН.

В одній малій чехословацькій місцевості відбулося цими днями вінчання молодят, що вже 14 літ спільно жили і мали вже троє дітей. Молода була вбрана в гарну білу сукню і мала на чолі вінець з помаранчевого цвіту. Весілля, що на нього запросили молоді численну свою рідню та знайомих, тревало без перерви 60 годин. За той час весільні гості випили кілька гектолітрів пива, гектолітр лікеру та зїли дві корови, три безроги і кількадесять гусей. Мали, як видно, добрий апетит.

ЗАСУДИЛИ СВЯЩЕНИКА.

Аґенція Всхуд повідомляє, що о. Антін Бучко, як гр.-кат. катехит у Вільхівці, пов. Бережани, силував ученика Михайла Романишина, щоб ходив на науку греко-кат. релігії, хоч Романишин є римо-католик. Городський суд у Бережанах засудив о. Бучка на два місяці вязниці з припиненням кари на три роки. Обвинувачений зголосив апеляцію. Окружний суд у Бережанах присуд городського суду затвердив, а найвищий суд не взяв касації під увагу.

ЗДОРОВА ПІДДАЛАСЯ ЗАХОДОВИ І ВМЕРЛА.

Трибунал окружного суду у Львові засудив Анастасію Горищин, повитуху з Мостів Великих, на півтора року вязниці за те, що перевела на дівчині Марії Вітрикуш з Купичволі недозволений лікарський захід, наслідком якого вона дістала затроєння крови й померла у львівському шпиталі. Показалося, що операція була зовсім зайва і повитуха перевела її тільки тому, щоб заробити 20 зл. Одночасно засуджено на 100 зл. гривни Омеляна Смоляка, що удержував з дівчиною любовні зносини і намовив її до операції.

МОСКОВСЬКИЙ МУЗЕЙ У ВАТИКАНІ.

У ватиканському музею коло базиліки св. Петра має бути зорґанізований відділ московського православного церковного мистецтва за останніх кілька століть. В тому відділі має знайти приміщення коло 120 образів, спеціяльно намальованих задля цього московськими малярями. Влаштування такого музею розпорядив сам папа. Образи не будуть оригіналами, лише репродукціями оригіналів. Булоб побажаним, щоб Українці, які мають стичність з Ватиканом, звернули увагу на те, скільки там буде українських образів, що, розуміється, будуть стояти в музею на славу Москви (УП.)

ВИНЕСЛИ ДВІ КАСИ.

В Підгайцях і на передмісті Старе Місто доконано тої самої ночі двох касових вломів. Злодії добулися до жидівського Банку Кредитового, забрали залізну касу і винесли в поле. Знайдено її розбиту на цвинтарі, а біля неї розкинені векслі. Другого вломи доконано на шкоду громадського уряду в Старому Місті. Вломники винесли касу з готівкою 240 зл. і щезли без сліду.

КОРУПЦІЙНА АФЕРА В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Минулого року чехословацькі власти в Празі викрили були корупційну аферу при доставі залізничих матеріялів. Слідство в цій справі вже кінчать. Тепер виявилося, що в цю аферу вмотані були дуже багацько осіб. У Празі арештовано 105 осіб. По скінченні слідства пічнеться в Брні велика розправа, що буде поділена на 4 части.

ХОТІВ БАЧИТИ ДУХА.

В маєтку Широке Поле біля Долини в родині земельного власника Місінґера 13-літній Адольф Місінґер убив з револьвера свою 17-літню сестру. Зробив це тому, що хотів бачити її духа, бо в його родині часто уладжували спіритистичні сеанси.

НЕПОКЛИКАНІ „ЦЕНЗОРИ" НА ЗАКАРПАТТІ.

До голови читальні „Просвіти" в Берлебаші на Закарпатті, Леся Даниша, прийшли два жандарми і без дозволу влади й без делеґата з громадського уряду почали робити в хаті ревізію. Не знайшовши нічого недозволеного, жандарми забрали 100 примірників українських ґазет, один календар і два числа „Нашого Прапору". Лесь Даниш зажадав посвідки, що йому забрано часописи, одначе її не одержав.

В цій справі вніс Даниш скаргу до міністерства внутрішніх прав у Празі.

Це вже не перший випадок, де жандарми на Закарпатті виступають як цензори і конфіскують на власну руку леґальну українську літературу.

СІЛЬСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ.

У Гуменці, пов. Самбір, заложила читальня „Просвіти" Гурток Самоосвіти, який можна сміло назвати „сільським університетом". Чотири рази тижнево відбуваються сходини гуртка і відповідні лекції. Предметом навчання є: 1) Історія України; 2) Ґеографія всесвітня й України; 3) Правила доброго поведення; 4) Сучасне положення України; 5) Кооперація; 6) Український промисл Учителями в тім університеті є п. М. Андрієчко й п. Андрій Дамо. Вони працюють без ніякої винагороди. Слухають викладів молоді люди від 14 до 26 років життя. Часом приходять і господарі. Вже відбулися 22 виклади. Пересічно приходять слухати 40 осіб.

ВЕЛИКИЙ ОШУКАНЕЦЬ.

В руки львівської поліції попав великий ошуканець, що бушував по цілій Польщі. Він явився в однім торговельнім підприємстві у Львові і, представившись за д-ра Лянґера з Данціґа, продав два фікційні ваґони смальцю за 25,000 зл. Вже мав дістати 10,000 зл. задатку, але в останній хвилині директор підприємства набрав підозріння і виплату здержав. Повідомлена поліція арештувала його в мешканні, яке часто зміняв. Доходження ствердили, що ошуканець називається Герш Натан Гамер, походить з Бурштина і вихрестився на римо-кат. обряд. Колись служив при австрійській армії, був, як каже, старшиною, опісля бушував по цілій Польщі під фальшивими назвищами, допускаючись ріжних шантажів, ошуканств і спроневірень. М. і. оголошував по ґазетах матримоніяльні оферти і виманював від своїх жертв гроші, що йшли на тисячі. Мав теж у Львові камяницю, яку програв недавно на кінських перегонах. До своїх брудних інтересів послугувався двома наганячами, з яких одного, Натана Фельдмана, теж арештовано, а другий, Яків Шніцер, утік.

ВЕЛИКІ ПЛЯМИ НА СОНЦІ.

Берлінські астрономи відкрили недавно ґрупу великих плям на сонці. Розміри цього явища, якого наслідки постійно відчуває наша земля, перевищають вдесятеро її величину. Довжина відкритих плям доходить до 70,000 км. Щоби мати поняття їх величини, досить сказати, що в них могли би поміститися десять земських куль.

СОВЄТИ ЗАГРОЖУЮТЬ МИРОВИ ЕВРОПИ, ТВЕРДИТЬ ГІТЛЄР

БЕРЛІН (Німеччина) — Підчас конференції, яка відбулася між Гітлєром і німецьким міністром справ заграничних та сер Саймоном, британським міністром справ заграничних, і Антоном Іденом та британським амбасадором, Гітлєр підкреслив, що Німеччина мусить бути узброєна, щоби здержати російську інвазію і большевизм. Він заявив, що Совєти грають дволичну ролю, бо ввійшли до Ліґи Націй і шукають мира тільки на те, щоб себе забезпечити на випадок війни в Азії, а на ділі про мир не думають, а тільки про розложення інших держав большевизмом. Далі заявив Гітлєр і те, що Німеччина не думає про війну проти Росії, а тільки хоче забезпечити себе перед большевизмом.

ПОЛЬСЬКА ОРІЄНТАЦІЯ НА НІМЕЧЧИНУ,

ВАРШАВА (Польща). — Вийшла книжка польського економіста й політичного теоретика Владислава Студніцького п. н. „Систем політични Европи, а Польска". Говориться в ній про новий напрямок польської політики, який відвертається від давньої вшехпольської концепції, що орієнтувалася на союз з Францією і порозуміння з Росією. Замісць цього наступила тепер орієнтація на Німеччину. Читаємо там таке: „Зближення Польщі з сусідньої Німеччиною дає більшу забезпеку Польщі, ніж союз з віддаленою Францією". А далі: „Большевицька Росія куди безпечніша для Польщі в характері противника, ніж як союзник". Зате, пишеться у книжці, якби Росія пішла разом з Німеччиною, то це булаб уже небезпека для Польщі, бо проти неї станулиб понад 250 міліонів населення.

ПАНАХИДА ЗА ДУШУ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.

ЛЬВІВ. — Заходом українських еміґрантів з Великої України відбулась у православній церкві у Львові панахида за душу Т. Шевченка. Співав український хор. Церква не могла помістити всіх тих, що прийшли на панахиду. Між іншими були представники наших народніх установ, політичних і культурних.

ПРИНЯЛИ НАЗАД ДО СЛУЖБИ.

ЧЕРНІВЦІ (Буковина). — Міністерство приняло назад на давні посади 21 з 24 українських учителів, що то їх звільнено зі служби. Слідство виказало, що обвинувачування були безпідставні й урядово стверджено невинність засуспендованих українських учителів. Щодо трох дальших, то ще ведеться слідство.

"СЛАВА ІСУСУ ХРИСТУ" — НА ІНДЕКСІ.

ВАРШАВА. — Сенаторка Олена Кисілевська виголосила в польськім сенаті промову в обороні освіти народу. Між іншим сказала вона тоді таке: „У повіті новосанчівському, турчанському та взагалі в гірських повітах польське вчительство забороняє дітям витатися словами, принятими у нас від віків: „Слава Ісусу Христу", та наказує говорити „дзєнь добри", „чесць", або „чесць ґодлу польскєму". Діти, що не послухали наказу вчителя, були карані, як це мало місце в Лабовій, де за таку „провину" клячала ціла кляса. Чуже вчительство, що не любить чужої собі дітвори, поводиться з дітьми гостро, часто нелюдяно. Побої, лайки і гострі кари не є рідкістю".

ДАЛЬШИЙ ПОЛЬСЬКИЙ НАСТУП НА ЛЕМКІВЩИНУ.

СЯНІК (Галичина). — На західній Лемківщині польська влада вже зліквідувала всі читальні „Просвіти", кружки „Рідної Школи" і „Сільського Господаря". На їх місце польські вчителі й москвофіли закладають „сьвєтліце" ім. М. Качковського. Тепер почався наступ польської влади на східню Лемківщину, себто на повіти сяніцький і короснянський. Там не тільки що не можна дістати дозволу на заснування нових читалень „Просвіти" чи згаданих вище кружків, але влада ліквідує ті, що вже є. В останніх часах сяніцьке староство розвязало кружки „Рідної Школи" у селах Прелуки і Костарівці, сяніцького повіту. Не дають теж кружкам дозволу на концерти, академії чи аматорські вистави. Та на щастя, національна свідомість наших Лемків уже так зросла, що всі ті переслідування тільки гартують їх до дальшої праці в загально-українському національному напрямі.

УКРАЇНСЬКА ЗАГАЛЬНА ЕНЦИКЛЬОПЕДІЯ ЗАКІНЧЕНА.

ЛЬВІВ. — Уже можна дістати повне видання закінченого твору „Українська Загальна Енцикльопедія". Книга та, на столі грамотного Українця, може поширити його освіту та знання, зміцнити його національну свідомість і стати необхідною, приємною лектурою.

ЯК ЗАСІВАЮТЬ НА УКРАЇНІ.

МОСКВА. — „Ізвєстія" з 4-го березня подають вісти про ранні засіви на Україні. І так, наприклад, у канівській окрузі колхози засіяли 1,200 гектарів землі, але не заскородили, хоч був на це час. Надійшли нові морози і тепер зерно, що його висіяно, зїдять птахи, а решту знищить мороз.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НАЩАДКАМ — У ПАМЯТЬ

Властиво нема історії нашої іміграції в Америці. А те, що появилося в тій справі, ніяк не відповідає новим часам і потребам. Всі ми це добре знаємо. І знаємо те, що так не повинно бути. Старе покоління не сміє відійти в сиру землю, не залишивши і в книжках сліду свого тут буття. Зарадити цьому лиху хоч частинно має та книга, яку рішено видати в память 40-літнього існування У. Н. Союза.

Про цю справу ми вже писали тому два тижні, а вертаємося знову до неї, щоби звернути на цю працю увагу ширших кругів нашого громадянства, в першу чергу наших Союзовців. Ми вже почали діставати відповіди, надсилані нашими відділовими секретарями на питання, які були поставлені в розісланім їм квестіонарі. І вже тепер можна бути певним, що цим способом одержимо певні факти і цифри, і то точні, які дадуть нам змогу мати правдивий стан цеї допомоги, що її видано при помочі Союзової організації нашим членам. І матимемо точні дати, скільки видано з кас відділів на народні потреби в Америці й у рідним краю. А коли до цього додамо ще й звіт централі, себто головної каси, то тоді матимемо вже повний образ У. Н. Союза як гуманітарно-патріотичної організації з боку фінансового. Та є дуже мало в тих відповідях відомостей про іншу працю Союзових відділів. А це требаб написати нам якнайбільше, бо ті відомости будуть цінним матеріялом при писанню історії У. Н. Союза.

Пропамятною книжкою У. Н. Союза повинен заінтересуватися ввесь наш загал. Кождий, що переживав з нашою іміграцією важніші моменти, що розбудовував тутешнє життя, що вкладав у те наше життя свій ум чи гріш, повинен старатися, якщо має до цього сякий-такий хист, вилляти те своє знання чи свої переживання або завваги на папір і нам переслати до використання. Годі сказати наперед, як надіслане буде використане. Але якщо буде, то цілком певно будуть подані й імена тих, що ті праці надіслали.

Не є нашим бажанням звузити ту „Пропамятну Книгу" до праці якоїсь тільки групи, до якогось партійного чи організаційного порахунку, чи чогось подібного. Ні. Ми бажалиб схопити в ній хоч коротко ціле наше життя в Америці. А це можливе тільки тоді, коли більше число наших активних громадян піде цьому бажанню назустріч. Годі до всіх писати листи. Годі кождого зокрема запрошувати до співробітництва. Нема на це часу, бо книгу цю беремося видавати в дуже важких умовинах праці. Тому кождий, кому та справа дорога, хай самий зголошується до співпраці, а ми його приймемо з отвертими раменами. Бо тільки при такій допомозі зможемо зібрати дійсно цікавий і цінний матеріял.

Е. Онацький, Рим.

ВАГА ТРАДИЦІЙ У ПОЛІТИЧНОМУ І НАЦІОНАЛЬНОМУ ЖИТТІ

IV.

І саме тут нам приходиться спинитись над деякими недоцінюваними ваги традиції в нашому національному життю. Те, що **молодь**, шукаючи шляхів, нехтує старими традиціями, це як ми бачимо, є річю цілком природньою й **універсальною**. Небезпеки в тому не може бути ніякої, бо вже і Липинський добачував суть традиції не в затриманню старого, не в культі нерухомости, але якраз в її творчому характері. Завдання традиції, казав він („Листи до братів хліборобів", ст. 23), полягає в „підготовці **нової творчої** традиції. Старі й нерухомі тільки ріжноманітні, випадкові та нежиттєздатні форми традиції" ст. 101). І для політичного життя нації є найнебезпечнішим „літературний романтизм", що виявляється в культі лише „ніжних пахощів зівялої квітки", в „мельодійній любові до давно померлих форм національного життя — любові без сили екстази, без здатности **творити нове життя**" (ст. 101).

Саме таку форму „літературного романтизму" мав на увазі і цитований нами п. Васиян, коли він висловлювався проти „**беззастережного** культу традиції":

„Коли традиція — пише він далі — цілу увагу зосереджує на свою минувшину, вона робить у той час загальний підрахунок свойого історичного існування, що означає акт самопізнання... Тут наступив уже момент пересилення національної активности та заломання прямої лінії безпосереднього росту..." Люди, замісць **творити історію**, починають **писати історію**. Цілком ясно, що завданням молоді є лише творення історії, а не її писання.

Проте в кождій нації мусять бути люди, що не лише творять історію, але й її пишуть, або й **тільки** пишуть. І від цих людей ми мусимо вимагати, щоби вони шанували давні традиції. Ми вже вище підкреслювали, що цінність традиції полягає в її безперервності, і американська „Свобода" в вище цитованій статті цілком вірно зазначила, що — „те, що в нас події, **від нас незалежні**, розбивали історичну традицію, дуже погано відбилося на національному життї..." Завданням людей, що **пишуть** історію, **вязати** те, що „незалежні від нас події" порозбивали. А в усякому разі не сприяти дальшому розбиванню.

Донцов у вище наведеному цитаті в 1924 року каже, що „**культови предків** завдячує модерний націоналізм свої найсильніші душевні пориви..." Б. Дніпрянський у другім, теж уже наведеному цитаті, згадує, що нам необхідно боротися проти того **хамства** здекласованих низів, на тлі якого рині демагоги могли ще не так давно підривати нашу державність і паралізувати українську визвольну боротьбу..."

„Культ мертвих" і хамство" досить близько повязані між собою. „Культ мертвих", себто культ предків, батьків, дідів, прадідів і т. д. „Хамство" — це відсутність усякого культу до своїх предків. У нас часто вживають слів, забуваючи про їх справжній зміст. Забувають, наприклад, що „хамом" зветься людина, яка в першу чергу не має пошани до своїх батьків. А не маючи пошани до батька, як ви хочете, щоби вона шанувала діда чи прадіда? **Хам узагалі нічого не шанує.** Який же може бути у нього культ предків — ота основа, мовляв Донцов, модерного націоналізму?!

Кайзерлінг каже, що „почуття пошани є єдина емоція, яка веде дійсно до культурного поступу. Ще до Кайзірлінга Гете казав, що „почуття пошани слід обумовлює для людини можливість зробитися дійсно людиною в нашому розумінні цього слова". Він уважав, що треба постійно прямувати до зросту почуття пошани до трох родів: почуття пошани до того, що є вище від нас; до того—що є нижчим від нас, і до того, що нам потрібне. І Кайзерлінг, коментуючи цей принцип Гетого, додає від себе: — „В дійсності не існує ніяка можливість (духового) **росту**, крім як у протиставленню до чогось, що визначається за вище. Якщо людина, зустрічаючи іншу людину, починає з того, що каже: — „Він нічим не є вартнішим від мене", і починає з нею відповідно поводитися, вона ніколи нічого від неї не навчиться, навіть коли б ця друга людина мала в собі щось божеського. З другого боку, якщо почуття пошани є нашим первісним наставленням, і найбільша людина може чогось навчитися від найменшої... Немає сумніву, що є щось привабливого в людині, яка каже, що вона не побоїться глянути в вічі самому Богови, але існують усі підстави боятися, що вона побачить у ньому лише найзвичайнішу собі особу, і в такому разі її зустріч з найвищою істотою була би марною тратою часу для цієї „останньої"..." Деяка частина американських письменників прийнялася тепер „розвінчувати" великих людей. Ясна річ, що їх всіх можна легко розвінчати. Але з цим розвінчанням **зникає ціла творча вартість...**" („Психоаналіза Північної Америки", фр. вид. 1930 р., ст. 305).

У нас таке розвінчування наших „найбільших" давно в моді. Одні розвінчують з одної точки погляду, інші з другої. Одні намагаються стягнути з педесталу Шевченка і Франка за „неморальність" та „безбожництво", другі — Драгоманова — за „москвофільство", „гуманітаризм" та інші **загальні** прогріхи цілого XIX ст.; треті Грушевського — за завелике довіря до большевицьких обіцянок і т. д. Не звертаючи утаги на те, що є **творчого й стимулюючого** для дальшої боротьби у кожних з цих великих борців за наше національне визволення, увесь час підкреслюють те, що в них було негативного, і тим, як цілком вірно зазначив Кайзерлінг — „нищиться цілу їх творчу — для нас самих — вартість". Не дурно вже покійний Модест Левицький писав в „Українській Трибуні": „Необєктивна критика, особливо **коли вона нерозумна**, перетворюється в гидкий пашквіль або звичайний наклеп; у нас це виродкується в найогиднішу хамство; на вулицю перед чужі очі виноситься на глум і посміх і ганьбу все своє, іноді навіть не найгірше. Чи можуть же нас люди поважати, коли ми самі себе не шануємо?! На це самоопльовування хорували й Росіяни, бо вони були раби, і психольогія у них віками витворилася рабська, хамська. А ми були раби тих рабів... Цю погану нашу прикмету добре використовують на шкоду нам вороги, особливо ті, що живуть серед нас; і самі паскудять усе наше і наших же людей на цю брудну роботу проводжують. А спровокувати Українця на самоопльовування **дуже легко**, бо це не тільки улюблена звичка його, а майже фах, спеціяльність..."

Саме тут ми стоїмо перед традицією, яка мусить **зникнути**, бо вона не наша рідна, а перейнята у наших найбільших історичних ворогів — Москалів. Ось як про це каже Герцен: — „Поважання минулого? — запитує він. — Алеж хіба відправною точкою модерної російської історії не є цілковита негація традиції? Ми є **незалежні**, ми не посідаємо нічого, **нічого**, що ми могли би любити". Ще кілька разів вертається Герцен до цеї теми і стверджує в 1860 р.: „У старих західних націй минуле є таке саме живе, як сучасне... Миж незалежні в часі, як у просторі. Ми не маємо ні спогадів, що нас вязали би, ні наслідства, що накладало би на нас обовязки".

(Далі буде).

ЖИДИ І СПРАВИ ПОГРОМІВ НА УКРАЇНІ

РИМ (Офінор). — Вже вісім років пройшло від того сумного моменту, як париські присяглі звільнили вбивника бл. п. Симона Петлюри від вини й кари всупереч людському праву та моральному законови, а все ще підносяться жидівські голоси, що не можуть зрозуміти, де є правда, і ведуть далі сумну антиукраїнську пропаганду.

Центральний орган українського жидівства, „Ізраель", надрукував у ч. з 14 лютого статтю з похвалами на промову Постишева і його заяви, що це большевики припинили на Україні „петлюрівські погроми", додаючи до того від себе ріжні інсинуації. Ця стаття дістала гідну відповідь від відомого **італійського** журналіста Лявра Майнардія, що з великим тактом та небуденним знанням справи спростовав твердження журналу щодо вини Українців у погромах та подає обширну документацію, яка показує, що всі уряди українські, а в тому числі й Директорія, робили все можливе, щоб оборонити жидівське населення України від насильників.

Автор закінчує своє розяснення такими словами: „Я певен, Шановний Редакторе, що Ви будете задоволені допомогти виясненню правди, даючи мені гостинність на сторінках Вашого журналу, та таким чином образ Симона Петлюри, який справедливо названий Гарібальдієм України, буде очищений від ганебних та безпідставних обвинувачень".

На жаль, висловлена автором листа надія завела. Редакція „Ізраеля", правда, помістила його листа, але очевидно на те, щоб дати на нього довгу гостру відповідь, яка відзначається тим, що не наводить ніякого документу чи дати і оперує майже виключно всім відомими наклепами та інсинуаціями, які від часу української визвольної боротьби залюбки повторюють як Жиди так і Москалі.

Поминаючи лайки, що летять на адресу покійного Петлюри, спинимося тут лише на „доказах" жидівського часопису.

„Уряди українські, пише він, не робили нічого, щоб оборонити від погромів жидівське населення, а коли і видали якісь прикази, то вони залишилися в канцеляріях та не були нікому відомі, бо їх ціль була бути лиш офіціяльними доказами для виправдання уряду в його безчинності. Після одного погрому Петлюра відповів жидівській делегації, яка просила оборони: „Прошу вас не ставити моє військо у ворожо до мене відношення". Петлюрівські діячі подавали ось-таке виправдання (?) погромів: Жиди то є большевики, які не хотять іти до українського війська", і т. д., і т. д.

Але головнішим „аргументом" вважає „Ізраель" цитат з Винниченка, який він наводить повністю, не зазначаючи джерела. „Якщо преса — пише цей останній — називає Петлюру погромником, то вона має цілковиту рацію. Я не хочу сказати, що Петлюра спеціяльно ненавидів Жидів, але він був маленький буржуй, який з молоком матери виссав ненависть до їх раси".

Очевидно, щоб трохи потішати Українців, „Ізраель" при кінці заявляє, що очевидно денікінці і большевики робили погроми, але до цього додає, що значно менше ніж Українці. І ще знаходить виправдання, що тут було лише виявлення звичайного салдатського звірства, тоді як, очевидно, Українці громили організовано.

П. Лявро Майнарді готує нову відповідь, як зачуваємо, на ці інсинуації, але не можна думати, що вона буде надрукована, бо й на першу жидівський орган фактично не дав ніякої відповіди по суті справи, а обмежився лише до роздмухування пригаслого полумя ненависти.

ПРОРОК.

Він пас ягнята за селом,
Такий сумний, такий ще юний...
В душі палкій бреніли струни, —
Ніким не співаний псалом.

Ярілі обширі ланів,
Оброблених людьми-рабами...
Дивився скорбними очами...
Питав: „Хто збудить людський гнів?

„Де голос той, як Божий грім,
Що трясе серця ці кволі,
Надхне рабів жаданням волі
І духом гордим і міцним?"

І чує голос: „Встань, іди,
Ставай ти сам за всіх до бою!
Не гинь, — усюди Я з тобою,
Пророче віщий, молодий".

„А зброяж де?" — питає він.
І знову голос Бога-Слова:
„А зброя та — то рідна мова,
Гучна, пророчиста, як дзвін.

„В запеклі душі нею бий,
Зміцняй серця в огневім гарті,
Постав її на грізній варті,
Як меч двосічний і страшний!"

Він пас ягнята за селом,
Та кинув посох свій негожий...
І заспівав, обранець Божий,
Народу визвольний псалом.

С. Черкасенко.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

о. С. М., Пасейк, Н. Дж. Забагато зібрано в одній допису. Не треба мішати витягів з американської преси з українськими коментарями. На ті витяги є спеціяльна рубрика в „Свободі" й там їх треба містити.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ ТЕАТРАЛЬНА КНИЖКА
НЕЧИСТА СИЛА
знаменита комедія в 4 діях.
Написав О. В. Рутковський.
В штуці виступає 7 мужчин, 3 женщини і парубки.
Ціна за примірник 35 центів.
Замовлення разом з належитістю слати до:
"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., P. O. BOX 346
JERSEY CITY, N. J.

В. Будзиновський.

З ГАЛИЦЬКОГО ЗАМКУ

(Історичне оповідання).

(22)

— Ще маю одно, — сказав Стефан до Вараша, витягаючи зза пазухи листа. — Не знаю, як скінчиться з дівчиною і зі мною. Як вчуєш, що добре, що вона щезла, і я пропав, то завтра рано передай сього листа гайдукови старости, що стоїть при вході до замку. Скажи, що сього листа дворак ясновельможного, Стефан Солонецький, забув у тебе.

— Вільно знати, що є в листі? — спитав Вараш.

— Звіщаю його, що я відїхав з його донькою просто до церкви, щоби з нею звінчатися.

— Щастя, що староста сам справив тебе до мене. Як би не те, я не важивсь би занести таку вість, хоч би й у запечатанім листі.

Стефан і Вараш розцілувалися, бо Стефан, по роботі в Єзуполі, відїздив на Запороже, Вараш лишався в Галичі, щоби тут далі бути оком і ухом чигиринського сотника Хмельницького. Стефан сів на коня і поїхав дорогою на Єзупіль. Коли миля за Галичем дорога увійшла в ліс, Стефан щез у лісовій гущі і манівцями зїхав на дорогу до Пітрич. Коло фігури про потоці дожидав його козак. Скочивши з коня, Стефан сказав до козака:

— Бери коня! Вже знаєш, що зробити?

— Демчина сказав мені, та я зроблю інакше. Хоч іншим шляхом, то тим конем годі вертатися до Галича. Його там знають. Пізнали би.

— Доходячи до Галича, покинь його в лісі.

— Шкода, бо добрий кінь. Не поїду до Галича, а до Єзуполя і там знайду на нього купця. Далі піду пішки долі рікою і в Побережу присядуся до вас, бо там байдак буде стояти цілу днину... Ви мали ще одного коня в заїзді...

— Я продав його. Вчора купив господар заїзду.

— Бувайте здорові! В Побережу побачимося.

В Галичі товариші Солонецького вчули, що староста питає за ним, здивований, що він з Єзуполя ще не вернувся. Коли вже смерклося, до старости приїхали з Галича якісь люди і сказали, що ніякого незнакомого їм молодого шляхтича в Єзуполі не бачили і не чули про нього, хоч були разом з ротмістром старости. Також по дорозі, коли їхали до Галича, з таким шляхтичем не розминулися. Вараш і Демчина порадили Стефанови, щоби сам чортови в зуби не ліз і щоби викрадення дівчини полишив Демчині.

Другого дня староста встав дуже пізно, бо через те, що десь запропастився його післанець до Єзуполя, в ночи довго не годен був уснути. Не поснідавши, вийшов спитати, чи не бачив хто Солонецького, або чи не чув що про нього. При виході з замку заступив йому дорогу гайдук з листом в руці і каже:

— Перед хвилею був тут Вараш і сказав, що сего листа до ясновельможного забув у нього Стефан Солонецький.

— Ага! — погадав староста, розриваючи печать. — Мабуть зробив якусь велику дурницю і тепер йому соромно станути передомною, або й боїться...

Староста став читати, очевидно, не на голос.

„Ясновельможний пане старосто!

„Ваш король зобовязався дати козакам зброю, щоби було чим бити спільного нам бусурменського ворога. Ваші пани загулюкали свого короля і він не дав нам ні грошей, ні зброї. Частина сеї зброї була у вашій зброїниці. Колиж король далі напирає на нас, щоби ми ішли воювати, то ми мусили ту зброю самі взяти собі. Я вашу зброїницю випорожнив до чиста і зброю відіслав до нас на Запороже.

„На полюванню в суботу я пізнав панну Сальомею. Вашу донечку. Я полюбив її, вона полюбила мене. Ми обоє знали, що Ви її мені не дасьте, тож я мусів любу дівчину викрасти. Не бійтеся, що буде поговір. Зараз рано піп звінчає нас.

„Не сумніваючися, що за пару годин буду мати право звати вас татом, желаю Вам усього добра за життя і по смерти царства небесного!

„Ваш дворак Стефан Сас Солонецький,

„або Запорожець Стефан Галабурда,

„або, що свята правда, по батькови, колишньому вашому підданому, котрому навтямилася панщина, і він з цілою родиною втік на Запороже,

„Стефан Лопатяк.

Староста заскреготав зубами. Нагадав собі, що тому двацять років з одного його села справді щез підданий Илько Лопатяк з жінкою Анною та з дітьми, Олексою і Стефаном.

Староста гадав, що хтось, що знав про се, зробив собі жарт і висдав до нього такого листа. Всеж таки його неначе щось кольнуло в серце. Якась невидна сила пхала його в сторону мешкання доньки.

— Нехай і Салька прочитає! — подумав. — Може вгадає, хто то написав...

Увійшов до кімнати покоївки.

Пуста.

Увійшов до другої...

Пуста!

Увійшов до третої...

І ся пуста! Ліжко розкинене.

Під старостою затряслися коліна. Очи заступила мрака.

— Може справді запорозький опришок викрав мою дитину? — погадав.

Коли його очи назад прозріли, побачив на столі лист. Дрожачими руками розпечатав і став читати. Ледви прочитав, бо слова і букви танцювали перед його очима:

„Я знала, що Ви невблагані. Я знала, що будете силувати мене за нелюба і за милого не дасьте. Спасаючи себе, мушу віддатися, не питаючи Вас. В хвили, коли будете читати се письмо, я вже буду звінчана з моїм милим. Чи він справді Стефан Сас Солонецький, і чи взагалі шляхтич, я, пишучи се, сама ще не знаю. Я..."

Староста не дочитав. Мов громом поражений впав.

Коли по місяці подужав, заборонив згадувати імя своєї наймолодшої доньки, бо за простим козаком вона втратила право бути членом шляхотської родини.

(Кінець).

Суддя Джефрі, що мав дуже добру память, вказав палицею на одного чоловіка, що сидів на лаві обвинувачених:

— Напроти моєї палиці сидить неабиякий драб.

Обвинувачений спитався, не моргнувши й оком:

— А з котрого кінця палиці?

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРОПАМЯТНА КНИГА У. Н. СОЮЗА.

Нема сумніву, що постанова головного уряду У. Н. Союза, ухвалена на останнім річнім засіданню в справі видання Пропамятної Книги, належить до найлiпших постанов, які колинебудь були.

Кождий з нас знає, що ми вне довзі минемося. То не є рідний край, а Америка. Тут скоро забудеться, як, що і коли ми творили. А не буде кому описаного, так не буде кому дальшим поколінням пригадувати, якто їхні батьки колись тут тяжко працювали і які поборювали рудноші, щоби виднигнути українське імя, щоб достояти за свій нарід і за свою честь, щоби збудувати українське імя в Америці.

Крім того книжка, видана нашою організацією, розійдеться по світі, дійде до рідного краю. І там пізнають наші браття, як ми тут жили і що ми тут творили. Щоби книга та була цікавою, треба її цікаво написати. І тому дуже слушним є поклик до всіх Союзовців, щоби вони допомогли в тім ділі, щоби збирали цікаві події з нашого життя і подавали їх до використання редакції, що займається редаґуванням цеї книжки.

Оту справу ми широко обговорювали на мітінґу нашого 295-го відділу. Рішено, що ми теж мусимо доложити свою цеголку до цього видання. Рішено виготовити коротку, але цікаву історію відділу і вона вже приготовляється. Ухвалено відсвяткувати День Відділу в дні 26-го травня в парку Катедж Ґров. В той день зійдуться там обидва відділи: старий 295 відділ і новозорґанізований відділ молодечий ч. 180. Разом возьмемо спільну фотографію і подамо її до Ювилейної Книги У. Н. Союза. Крім цього влаштуємо вабір красуні з члениць молодечого відділу і за її згодою теж подамо її до Книги. Цей день присвятимо нашій молоді і будемо старатися, щоби молодь розпізналася зі старшими та пізнала, як ми дорожимо 40-літним дорібком нашого У. Н. Союза.

Думаємо, що є ще час нашим родичам подбати, щоби вписати свої діти до У. Н. Союза. Хай і їх дитина буде на одній з тих численних фотоґрафій, які будуть поміщені в Пропамятній Книзі У. Н. Союза. За яких 30 чи 50 літ це буде велика і дуже дорога памятка для цеї дитини оця фотографія і оця Пропамятна Книжка, що залишиться їй від нас у спадку, в память нашої чесної й ідейної праці.

Олекса Зепко,
Акрон, О.

ГІСТЬ З ЛИТВИ.

Дня 2-го квітня ц. р. прибуде до Ню Йорку адвокат Рафал Скіпітіс, бувший литовський міністер. Прибуде до Америки в характері предсідника „Товариства Допомоги Заграничним Литовцям". Хоче познайомити американських Литовців з ідеєю конґресу, який має стягнути представників литовських громад з цілого світа. Конґрес має відбутися в серпні. Ціль його в першу чергу культурна. Поїздка адв. Скіпітіса до Америки не має ніяких політичних цілей, а є чисто культурною. Він хоче теж обговорити з литовськими діячами в Америці справу задержання дальших литовських ґенерацій, що живуть поза межами Литви, в литовськім дусі, як теж бажає основно перестудіювати справу винародовлювання Литовців у Злучених Державах.

К. С.

„МОВНИЙ ПОРАДНИК"

ДЛЯ РЕДАКТОРІВ, ВИДАВЦІВ І РОБІТНИКІВ ПЕРА.

Лист шостий.

8. Навчаймося літературної мови від Шевченка!

Шевченко — основоположник всеукраїнської літературної мови, а тому його „Кобзар" — найголовніше джерело для вивчення цієї мови. На жаль, ми соромно нехтуємо Шевченковою мовою, — не досліджуємо її й не ставимо її собі за зразка нашої літературної мови.*)

Всі читають „Кобзаря", але хто поважно навчався мови з нього? Щось мало таких, а в Галичині може й зовсім нема...

Це в нас справа надто ненормальна, і з цим мусимо покінчити раз на все. Не вільно переробляти творів Шевченка на „галицький штиб", як то бачимо по шкільних читанках. Навпаки, „Кобзар" мусить стати для всіх нас головним невмирущим і невичерпаним джерелом для вивчення мови. Граматика літературної мови давно вже приняла Шевченкову мову за норму всеукраїнської літературної мови, — і з цим мусить поважніше рахуватися і преса, і школа. „Кобзар" — це найкраща й найповніша граматика всеукраїнської літературної мови, треба тільки сумлінно й старанно читати його, звертаючи увагу й на мову, й приймаючи її за норму.

Подаю тут кілька прикладів, чого нас навчає „Кобзар". Приклади подаю з видання 1910 р. В. Доманицького, використовуючи для цього свій недрукований „Словник Шевченкової мови".

Би Шевченко пише тільки по приголосній, а по голосній завжди скорочує його на **б**: За синім **би** морем милого знайшла, живого **б** любила 3. Пішла **б** же я утопилась 38. Скорочення **би** на **б** — це питоменна ознака нашої мови.

Щоб, а не **щоби.** Скорочуючи **би** на **б** по голосній, Шевченко завжди пише **щоб.** Форми **щоби** в „Кобзарі" нема ані разу!

Же так само пише Шевченко тільки по приголосній, а по голосній конечно скорочує його на **ж:** За що **ж ти** караєш 2, Кого **ж** їй любити 2. І це **ж** замість **же** вирізнює нашу мову серед мов слов'янських.

За Шевченком і ми по голосній конечно скорочуймо **же, би** на **ж, б.** В літературній мові не вільно писати: вона **же,** вона **би,** щоби, а тільки: вона **ж,** вона **б,** щоб.

Багатий завжди писав Шевченко: Багатий на лати 66. Покиньмо ж нарешті говіркове архаїчне **богатий!**

Байдуже, нехай собі не вінчає 439. Старому б а й д у ж е, ніби то й не чує 197. Коли ж нарешті Галичина покине польське **обоятно?**

Близенько, а не **близонько.** До Вифлеєма не близенько 540.

Блискавка хмару роздирає 92, а не л и с к а в к а.

Болить мені, чи в мене, а не мене. Що **в** тебе болить 178. 197. Щоб голова не боліла **в** Марка молодого 237. Може що **в** маленької на той час боліло 215.

Боронити волю, по-польському: боронити волі. Зібрались волю боронить 76.

Братік, а не **братчик.** Ані братіка я, ні сестрички не знала 394. Для себе, братіки, спишу 391.

Бублик, а не **обаранок.** А ось ще осталося пів бублички 239.

Бур'ян топтала 159, а не хабаззя доптала.

Варт вона огня святого 460. Не в а р т (а не: не в а р т а!) жить на світі 342. Прикметник: вартий чи варт, варта, варто, прислівник тільки варт або варто, ніколи в а р т а.

Ввесь похолону 490, а не архаїчне в е с ь.

Ввечері й охристили 232, а не в е ч е р о м і не в е ч і р.

Вернутися обіцяв 2, а не в е р н у т и. Мабуть мені не вернутись додому 452, а не: не вернути домів. Але: Бог нам верне волю 260.

Висохла 90, висохли 310, висохне 264, а не: висхла, висхли, висхне.

Вітати завжди писав Шевченко, а не **витати.** Тепер мене в палатах вітають 270.

Цих кілька виписок із мого недрукованого „Словника Шевченкової мови" нехай переконливо покажуть кожному, яке цінне й невичерпне джерело для вивчення всеукраїнської літературної мови маємо в „Кобзарі". Жоден інший твір не дає цього в такому чистому вигляді. Це найкорисніша граматика нашої мови!

Учімося ж всеукраїнської літературної мови з „Кобзаря"!

Іван Огієнко.

*) Автор цих рядків написав дві праці: 1) Шевченкова мова, Граматика Шевченкової мови, і 2) Граматично-стилістичний словник Шевченкової мови. На жаль, нема видавця на ці праці...

До всіх наших часописів.

Пишіть тільки отак:	а не пишіть:
приклад	примір 183
відповідальний	відвічальний 184
забезпечувати	заосмотрювати 184
з, із, зо	зі 185
не зважаючи на	мимо 186
полумя (ніяк. р.)	полумінь ж. р. 188
удівець	удовець 189
сковорідка	сковородка 189
карета	карита 189
злякатись	напудитись 189
дванадцять	дванайцять 189
щоб	щоби 350.

Цифра вказує на сторінку I річника „РМ", де докладно вияснено, чому треба так писати.

ГРОШІ ДО КРАЮ НА СВЯТА
пересилайте через
НАЙСТАРШЕ УКРАЇНСЬКЕ ШИФКАРТОВЕ БЮРО
КУНАШЕВСЬКОГО
під повною гарантією звичайно чи телеграфічно за найнижчою оплатою. Післані гроші будуть в час отримані на свята.
У всіх справах, як: по ШИФКАРТИ ДО КРАЮ, в СПРАВАХ ЕМІҐРАЦІЙНИХ, в СПРАВАХ СТАРОКРАЙОВИХ, в справах ВИШУКАННЯ ПРИЇЗДУ до Америки і т. п., удавайтесь на адресу:
KUNASHEVSKY Travel Agency,
179 EAST 3rd STREET, NEW YORK, N. Y.
1910 — 25-ЛІТНІЙ ЮВИЛЕЙ БЮРА — 1935

ШКОЛЯРКА.

Школярочка я маленька,
Семий рочок маю,
Але Тараса Шевченка
Я вже добре знаю.

В нашій школі я учуся
Читати й писати,
Щоби знала Україну
Як слід шанувати.

Батько Тарас учив всіх нас,
Щоб спини не гнути,
Щоб за Неньку Україну
Повік не забути.

Щоб за Неньку Україну
Повік не забути,
То такими, як Шевченко,
Всі повинні бути.

К. Савечка.

МІРИЛО ВАРТОСТИ.

Може тепер уже є інакше. Може з усіми благодатями західньої культури, літаками, скорострілами, парламентами.. арабські народи навчилися більше цінити людське життя, а передовсім життя „бездушного" сотворіння: жінки. Бо ще не так давно тому було інакше. Так нпр. один подорожній Німець оповідає, що тому вісім літ подорожував кораблем „Кгаліфа" по ріці Тигрі і побачив таку пригоду. Жінка одного туземця впала з чердака в воду. Її „абаха" (одежа) підчас упадку надулася від вітру та наче ратунковий обруч зібралася довкола шиї. Нещасна жінка кричала та старалася здогонити пливучий корабель. Чоловік тої жінки стояв на чердаку, спершись на поруче, та преспокійно дивився, як жінка бореться з хвилями ріки. А корабель плив повною парою далі. бо так уже в тій країні вірять, що кожному судилася його доля: що коли хто впав у воду, то вже якось звідтам видістанеться, а потім найближчим кораблем може собі далі їхати. Та один Европеєць, який ще не знав звичаїв того краю і ця безсердечність обурювала його, домагався, щоб корабель зупинився та щоб опустили на воду човен. А потім лютий накинувся на чоловіка потопаючої:

— Чомуж ти нічого не робиш, щоб уратувати жінку? Чому не скочиш за нею в воду? Чому не кричиш: „Ратуйте!"?

На це відповів чоловік потопаючої:

— Ма-алеш (це нічого), таж вона не має на собі ніякої дорогоцінности!

ХТО ПОЧАВ ПЕРШИЙ?

Один льорд уважав дуже на точність. Раз запросила його до себе королева на 12-ту годину. Як льорд переходив ждальнею, почув, що дорогоцінний годинник бє вже пів до першої. Це так розсердило льорда, що він підняв палицю та розбив годинник. Самособою, королева дізналася про це та спиталася при найближчій нагоді:

— Чи ви, льорде, все так зганяєте гнів на невинних предметах?

— Ваша величносте, він не був невинний; він перший почав бити!

GOLD MEDAL
HAARLEM OIL CAPSULES
Добрі на ослаблені нирки і подражнений міхур.
ПЕРЕСТАНЬТЕ ВСТАВАТИ НОЧАМИ.
Одна 35-центова коробка цих знаменитих горошинок (капсульок) дадуть вашим ниркам і міхурови здорову діяльність: прочистять шкідливі виділини, отруту й кваси і докажуть вам, що вже сеч є правдива і що це є віджилювач, який причиняється до скорого усунення ваших клопотів.
Одначе запевніться і дістаньте GOLD MEDAL Haarlem Oil Capsules —безпечні й нешкідливі, оригінальні і правдиві—впрост з Гарлему в Голяндії. Мілiони мають ниркові і міхурові клопоти, яких ніколи не надіялися. Декотрі признаки, крім ходження до клозету в ночі, є біль у крижах, піт на долонях, напухнення очей і замало сечі, яка часто є гостра й пекуча. (10)

ВЕЛИКА. МОДА.

В 1827. р. половина Европи заметушилася, як намісник Єгипту подарував по жирафі королеви Франції й Анґії. Вже добрих триста літ не бачила Европа таких звірів. Із Парижа вислали до Марсилії професора, щоб переняв рідкого гостя, а префект казав накинути жирафі на хребет дерку з вигафтованим французьким гербом. У супроводі кінноти, піхоти та чорної прислуги прийшла жирафа до Ліону. Вісім музик вийшли жирафі назустріч, усе населення вийшло теж, щоб побачити дивного звіра. Колиж нарешті жирафа мала ввійти до Парижа, мусіли уставити кілька чет війська, щоби спинювати натовп. Вкінці жирафу примістили щасливо в оранжерії. Що дня щонайменше десять тисяч людей подивляли її, що годували її рожаним цвіттям. Почався справжній культ жирафи. На стяжках від капелюхів, на ґудзиках, табакирках, камізольках пишалися образки жирафи. Публика просто видирала собі ці прикраси.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ЯКБИ.

Елсворт Гонтинґтон, професор Єйлського університету, написав з нагоди тристаліття стейту Конетикот книжку, в котрій показує, що то булоб з Америкою, якби так населення Америки лишилося було виключно анґльо-саксонським, себто не дістало домішки Німців, Французів, Голяндців, Славян, Жидів, Італійців і т. д.

Каже проф. Гонтинґтон, що коли би в Америці жили самі Анґльо-Сакси, то в краю булоб канцелярійної служби на 50 процентів більше, бизнесових виконних урядників два рази більше, професійних людей 4 рази більше, а професорів 5—9 разів більше, як є тепер.

Він теж запевняє нас, що фармери тоді малиб більше виплачених фарм, люди мали би більше автомобілів, діти ходили би більше до шкіл. І таке інше. Словом, якби так тітка мала вуса, то була би вуйком.

ЛИШ ОДИН.

З Москви доносять, що совєтський уряд береться дуже гостро до боротьби проти злодіїв, грабіжників, хуліґанів, убивників і взагалі злочинців. До строгої кампанії штовхнуло його викриття клюбу злодіїв та школи професійного злочинства в Москві.

Большевицький уряд у Кремлі виходить зі старого традиційного московського становища, що одинокі злочинці, що мають право жити й працювати в Росії, це ті, що мають осідок у Кремлю.

ПІЗНАТИ ДЕРЕВО ПО ПЛОДАХ.

Пишучи про викриття школи професійного злочинства в Москві, російські ґазети заломлюють руки, бо декотрі зі злочинців не мають більше, як 20 літ життя.

Є справді чого заломлювати руки: цих злочинців не можна зложити на карб капіталізму чи февдалізму. Це вже продукт большевицької суспільности, школи, виховання. Це вже плоди большевицького дерева.

КОГО КАРАЮТЬ?

Читаючи, як большевики збираються карати за злочинства, читач певно подумає, що вони покарають когось з тих, що своєю кепською орґанізацією довели цих молодих людей до злочинства. Адже большевики нам говорять, що злочин це продукт кепського суспільного ладу. А большевики все нам говорили, що капіталізм це такий жорстокий суспільний порядок, який робить з людей злочинців, а потім карає не тих, що людей злочинцями роблять, а тих, що впали жертвою злого порядку.

Отже помиляється читач, ждучи іншого поступування від большевиків. І большевики поступають так, як поступають керманичі капіталістичних країв: вони карають не виновчиків, а жертви. Вони розстрілюють не большевицьких виховників, або керманичів, а жертви большевицького виховання. І большевики карають не руку, а меч. І в них коваль украде, а вони шевця повісять.

БОРОДАТІ ДІТИ.

На „Клініці нормального виховання дитини" в Колюмбійськім університеті показують дві близнючки, з котрих одна має „наукове" виховання, а друга росте без виховання. Флорі, що має виховання, наложить собі на ноги сама коліщата та пробує на них ходити. Як упаде, то сміється з цієї пригоди й пробує знову.

Якби Флорі замісць сміятися, почала плакати або хотіла взяти бука, щоби набити підлогу, або коліщата, то ми сказалиб, що вона не має доброго виховання. Що сказати про большевицьких виховників, котрі, як їм не вдається виховання, розстрілюють цих, котрих виховати їм не вдалося?

Остап Вишневий.

„ЗЕМЛЯ ОБРОБОТКИ ПОТРЕБУЄТ"...

Коли їдите з Безпалівки на Піски, ви обовязково зупиняєтесь над нивою, пильно вдивляєтесь у неї й міркуєте:

— Щож ото за штука на цій ниві росте?

І довгенько так міркуєте, аж доки підійде до вас Митро Хведорович.

— Митре Хведоровичу! Що воно за таке отут посіяно?... Зрастуйте!

— Здрастуйте! Оце? Оце так, што мабуть чи не вівсюг пойшов! Густо взяв! Єіяли овес, а воно не вийшло: завівсюжило.

— А ото?

— То не иначе, как мишій! Бачите, просто вам під щітку дерьоть! Гунька думав яшну кашу їсти, та не вдасться. Мишій не свой брат: хоч кого забйоть. Покурить нема?

— Є! Закурюйте!

Митро Хведорович, пісчанський „гражданин", у смушевій шапці (температура в затінку 40 ступнів), у „бамазейовій" сорочці, босий і в стьожках замісць штанів.

— Були когдась-то штани, — дивлячись на праву ногу, каже Митро Хведорович.

— А, на мою думку, будуть іще! — всміхаюсь... — У вас штани в потенції, Митре Хведоровичу! Виростуть. Бачите: ниточка з ниточкою переплітається! Так, дивись, і виснуються!

— Та виснуються. Будуть, Бог дасть.

Митро Хведорович — фільософ. Знає „откровеніє Івана Богослова" і гадає, що тепер саме воно здійснюється.

— Смієтесь?! А чи не так уп „откровенії" понаписувано? Чи не позасновувано світ божий дротами?! Чи не град страшний після посухи пекучої?! Тож то бо й є! А ви смієтесь?!

Скільки Митрови Хведоровичеви років?

А я знаю?!

Може 27, може — 67!

Митро Хведорович будуть із тих „граждан", що вгадати їхній вік можна тільки або на храмове свято, або на Великдень. Коли вони вмиваються.. А так — глибока це таємниця!

Ану, вгадайте!

Середній на зріст! Кремезненький! Борода росте й з очей, і з ушей... Волосся копицею... Ні шатин, ні бльондин, ні брунет... Якогож кольору? Хто й зна! „Неопредельонний"!..

Угадали?!

...Ну, скількиж?!

...27! 47! 67?!

Отож то й воно!

А Митро Хведорович уже Вустю замуж оддав.

Хоч воно, знаєте, й замужні тепер пішли!

— А що таке?

— Уременні (тимчасові) якісь! Недійствительні! 150 лимонів (рублів) у сполком (виконний комітет) оддай, а сто тут, у себе! От воно й двістапятьдесят! А вона тобі покрутиться покрутиться, та потім таке: ні вдова, ні молодиця...

— А вам чого турбуватися? То вже її справа! Не маленька: як хоче, хай так і живе!

— Та то так! Та тепер воно якосьто так пайшло...

Сіли...

— А що воно, Митре Хведоровичу, за знак, що ото ниви ваші так завівсюжило та мишієм укрило?

— Та воно от що главноє: земля обработки, як казав агроном, требуєт. Ну, воно, мабуть, і правда. Бо без „обработки" самий тобі вівсюг...

— А скільки ви вже хазяїнуєте?

— Та літ, мо, з тридцять, мо, й більше...

— Без „обработки"?

— Та колись старалися. А тепер ори, не ори — всеодно врожай комуна відбере.

— А можеб ви зовсім і не орали, тоді, дивись, готові паляниці рослиб?

— Не, навряд... Он, бачите, жито... Плохувате, що й казать! Так, де-не-де колосок стирчить... То само виросло!

— Як само?!

— А так, само! Торік, може чули, у нас у липні градом геть до коріння оці всі поля вибило. Якраз перед жнивами... Вже дехто навіть устиг і в копи покласти... Та воно як чесонуло, то так, повірите, ну, голісіньке тобі поле, як бубна... Так ото в осени поприорювали, та воно й посходило: Бог таки не залишив своєю милостю... Так, бачите, зовсім плохувате. А думали, що нічого не буде...

„Земля обработки требуєт"!

З ТУРЕЦЬКИХ ОПОВІДАНЬ.

I.

Хитрий мужик.

Мужик рубав дрова в лісі, а другий дивився на його роботу. За кожним разом, як цей ударив сокирою, той другий підбадьорював його словом: „Гоп!" Як мужик порубав усі дрова, навантажив ними осла, пішов до міста та продав за двацять пястрів.

— Щож? А деж моя частка? — спитав той другий.

— Твоя частка? — задивувався мужик. — Завіщож вона тобі належиться?

— Самособою, що ти поділишся зі мною. Яж помагав тобі звуком мого голосу, — відповів другий.

Вкінці оба пішли до кадія та розповіли цілу справу.

Каді сказав:

— То тяжка справа, та я полагоджу її. Дай мені тих двацять пястрів.

І він кинув один пястер на срібну тарілку та сказав до першого мужика:

— Ось тут візьми собі пястер!

А до другого:

— Ти візьми собі звук!

Так зробив каді з усіми двацятьма пястрами, а цей, що хотів помагати рубати дрова звуком свого голосу, пішов до дому зі звуком грошей.

II.

Хто боїться жінки.

Раз їхав король вулицями міста. Його кінь станув дуба. Один чоловік відважно схопив коня за поводи. Вдячний король сказав тому чоловікови прийти до палати та спитався:

— Якуж нагороду маю я дати тобі? Хочеш грошей, чи уряд?

— Не хочу ні грошей, ні уряду. Дай мені приказ, що кождий чоловік, який боїться своєї жінки, мусить мені заплатити одного пястра.

Король згодився, та не без того, щоби щиро не посміятися з дурня. Дурнем уважав король того дивака.

Трохи пізніше вернувся той чоловік і сказав:

— Я дякую тобі, королю, бо я дістав багато грошей. А тепер я маю і для тебе щось гарного.

— Щож це таке? — спитав цікавий володар.

— Молоду дівчину, таку гарну, якої ти ще ніколи не бачив.

— Пст, — сказав король — тихо будь. Тут побіч сидить королева!

— Ну, — сказав той чоловік — то й ти дай мені лиш один пястер!

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

LAUNCH DRIVE TO END RECOGNITION OF SOVIET RUSSIA.

Little Falls, Singac Ukrainian Society Adopts Resolution

Starting a drive to have the Unised States cease recognition of Soviet Russia, several American citizens of Ukrainian descent in North Jersey today were busy working on the plan, after passing an important resulution Sunday night at a meeting in Singac.

At that meeting a resolution was passed, copies of which will be sent to New Jersey's United States Senators—W. Warren Barbour and A. Harry Moore, calling on the United States government to cease recognition of Soviet Russia.

The resolution charges that Soviet propaganda in the United States is "gaining by leaps and bounds"..."and is being spread especially among the young men and women of foreign descent."

The Russian government is charged with being desirous of taking over the Ukrainian nation in order to get the valuable land in that country.

The resolution was signed by George Wityk,, John Kucan, Onufry Senchak and was as follows:

Honorable U. S. Senators
W. Warren Barbour and
A. Harry Moore

Dear Senators:

We Amerdican citizens of Ukrainian descent, residents of Singac and Little Falls, N. J., gathered at the meeting in the Ukrainian National Home, Van Pelt street, Singac, N. J., this day 10th of March, 1935, entertain a motion to communicate with you in regard to the United States withdrawing its recognition of Soviet Russia. We, as well as other Ukrainian residents of different cities of U. S. of A. stand firmly behind the efforts of those who are against Soviet recognition.

The reasons are as follows:

(1) The communistic propaganda in the U. S. A. has been gaining by leaps and bounds since the recognition of Soviets. This propaganda is being spread especially among the young men and women of foreign descent.

(2) The communistic emissaries here in the U. S. A. are creating an ill feeling among the laborers of foreign extraction and are constantly instigating these people to break away from their churches and parishes.

3) The Russian Soviet government is terrorizing millions of Ukrainians now under their rule. Hundreds of thousands of people are being starved to death in the Ukraine, one of the greatest wheat belts in the world, because the Soviet government confiscates all of the crops of the Ukrainian farmers and does not care what they exist on. The Soviet government in barbaric way is planning to wipe out whole Ukrainian nation in order to possess the best Ukrainian soil.

These are no longer "allegations", there are facts reported by American correspondents who are responsible individuals representing responsible American newspapers.

Therefore we protest against such terrorism of Soviets in Ukraine and ask the United States to withdraw the recognition of Soviet Russia.

Signed:
George Wityk, chairman
John Kucan, secretary
Onufry Senchak, secretary
Van Pelt St., Singac, N. J.

(The Paterson Evening News, Wednesday, March 13, 1935).

UKRAINIAN GROUP'S PROGRAM ENJOYED.

National Home of Singac Presents Entertainment to Crowd.

A strong breath of the Ukraine came to Singac Sunday night.

All the costume gaiety of the peasant-folk of the land, all their seasonal joys and parochial reverences, were danced and sung by a group of about 100 boys and girls, young men and young women.

The auditorium of the Our Lady of Holy Angels Catholic school was jammed with more than 300 persons despite the rain of last night. They applauded sometimes wildly, sometimes deferentially, but always with enthusiams when they recognized some song or dance.

Particularly striking was the choir cunducted by the Rev. Stephen Musiychuk. The group, garbed entirely in the costume of the land, opened the program with "Verchovina, Kolomyika or the Carpathian Mountaineers."

It was the second song which completely won over the audience. "Our Holy Lady of Potchaew," was sung with a soloist. Behind his clear, untutored voice the choir hummed. The subdued ecclesiastic tune thrilled the audience.

The dancers, particularly the very young, those as yet uninoculated with the modern American tempo, were alive and electric. Several of the dances were pictorial and pantomined wild life of the Ukraine. Others were dances of festivals, and fetes. All were danced to the rapid tempo of the music of strings and a percussion instrument.

(The Paterson Evening News Tuesday, March 12, 1935).

Фільософія життя.

— Є деякі річи на світі, перед якими треба замкнути очі.

— Так, наприклад перед цибулею.

Мати: — А тепер, Петрусю, роби все, що тобі кажу.

Синок: Е, мамо, не думайте, що ви говорите до тата...

Поет: — Пані, признаюся вам, що одушевлення до останнього тому поезій я черпав лише з вас!

Дівчина: Алеж, пане, то зовсім негарно, що ви тепер усю вину звалюєте на мене!

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

СТАРИЙ КРАЙ КЛИЧЕ ВАС!
ВІДВІДАЙТЕ КРАЙ СВОГО УРОДЖЕННЯ
НАЙШВИДШЕ НА УКРАЇНУ
BREMEN
EUROPA
ПОСПІШНИЙ ПОТЯГ із пристані Бремергавен забезпечує вигідну подорож на УКРАЇНУ.
Або їдьте на популярних експресових кораблях:
DEUTSCHLAND
HAMBURG
NEW YORK
ALBERT BALLIN
Добре залізнодорожнє сполучення з Гамбургу.
За інформаціями вдавайтесь до льокального агента або до:
HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD
57 BROADWAY NEW YORK

КНИЖКИ ДЛЯ МОЛОДІ І СТАРШИХ.

ДИКІ ЗВІРІ. Оповідання про їх життя-буття. Написав А. Гайльборн. переклали на українську мову М. Лотоцький і М. Кокольський	$1.50
ҐУЛІВЕР. Джонатан Свіфт. З багатими ілюстраціями. За англійським оригіналом для українських дітей зладив Ю. Шкрумеляк. Зміст: Ґулівер у ліліпутів. Ґулівер у велитнів. Ґулівер у лапутів. Ґулівер у гиржунів.	1.25
ЖИТТЯ ПЕРВІСНОГО ЧОЛОВІКА ТА СУЧАСНИХ ДИКУНІВ. В. Лункевич. Переклав Мих. Лотоцький. Багато ілюстрацій. Оправлена	.85
ЗОРЯНИЙ ХЛОПЧИНА. Оскар Уайльд. Переклав з англійської мови М. Лотоцький. Образки Віктора Цимбала. Оправлена	.85
ПРИГОДИ ЛИСА МИКИТИ з 30 образками. А. Лотоцький. Оправлена	.60
МАЛИЙ ЛЬОРД (Малий Льорд Фонтлерой). Повість для молодіжи. Ф. Г. Бернет. Переклала В. Літинська. Ілюстрації А. Жмуди. Опр.	1.00
МАЛІ ГЕРОЇ. Картина з життя дітей. З творів Е. Аміціса та І. Педерцані на українську мову переклав А. Лотоцький. Багато ілюстрацій. Оправлена	.85
МОЇ ЗНАКОМІ. Нариси з життя звірів, які я знав. Ернест Сетон Томпсон. Із 148 образками і портретом автора. На українську мову переклала Софія Куликівна. Оправлена	1.10
МОЛОДІСТЬ СЛАВНИХ ЛЮДЕЙ. Евген Мілер. Переклала з французького Валентина Завадська. Багато ілюстрацій. Оправлена	1.15
ПОКОТИГОРОШОК. Казка на основі народніх мотивів. А. Лотоцький. Образки Юрія Вовка. Оправлена	.45
ПАН ЧВАНЬКІВСЬКИЙ. Дивні подорожі та пригоди пана Язова Микитовича на Чваньках Чваньківського гербу Качка, списані його власною рукою. Переписав зі старих паперів Ярослав Вільшенко. Ілюстрована і оправлена	.60
ПО РІДНОМУ КРАЮ. Подорожні враження й замітки. Дмитро Дорошенко. Ілюстрована й оправлена	.85
ЧОРНА ІНДІЯ. Юлій Верн. На українську мову переклав М. Капій. Ілюстрована й оправлена	1.15
ТИХЕ СЛОВО. Збірка Казок. Іван Липа. Ілюстрації Віктора Цимбала. Кольоровані ілюстрації. Оправлена	.95
ШАНСЕЛЬОР. Записки з подорожі Дж. Р. Казальона. З портретом автора і з 43 образками. Юлій Верн. На українську мову переклав М. Капій. Оправлена	.85
ПРИГОДИ ПІНОКІЯ. К. Кольоді. Переклав з італійської мови Евген Онацький. Багато ілюстрацій. Оправлена	1.15

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:
"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

КНИЖКИ РЕЛІҐІЙНОЇ НАУКИ, ЯКІ ОДЕРЖАНО З КРАЮ

ПРАЗНИЧНІ НАУКИ. По думці Христової Євангелії. Вибрані питання реліґійного та суспільного життя. о. Петра Дзедзика.	$1.25
ПОХОРОННІ ПРОПОВІДИ. Написав о. Теодор Богачевський, парох Голиня	$1.25
БІБЛІЙНІ ОБРАЗКИ. Перші початки науки реліґії. о. С. Біленького	35
ХРИСТІЯНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в Біблійних оповіданнях. о. С. Біленького	50

Замовлення разом з належитістю слати до:
"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Пригадка перед концертом Шевченка.

Пригадуємо, що в часі виконання програми концерту в честь Шевченка в Тавн Гол у Ню Йорку 7-го квітня двері салі будуть безумовно замкнені. Отже треба прийти на концерт так, щоб не спізнитися.

Тикетів на концерт нема так багато, бо саля поміщає неповних півтори тисячки місць. Отже ліпше забезпечити собі тикети наперед. Головно це хай мають на увазі ті, що мешкають поза Ню Йорком.

Дітей на руках чи на колінах батьків не впускається. Треба мати білет для дітей, що вже доросли до участи в народніх святах.

Про поважну поведінку на такому святі нема що й пригадувати. Це самозрозуміле.

МЕНВИЛ, Н. ДЖ.

Союзове й державне свято.

За покликом менвильського відділу У. Н. Союза відбулися збори трох Союзових відділів, а це: тов. ім. Т. Шевченка, від. 349 з Менвил, Н. Дж., бр. св. о. Николая, від. 344 з Бавнд Брук, Н. Дж. і бр. св. арх. Михаїла, від. 332 з Рерітен, Н. Дж. На нарадах ухвалено відбути спільне Листопадове Свято і спільний 40-літній ювилей У. Н. Союза. Подвійне свято відбулося дня 24. листопада. До комтієту свята ввійшли: Н. Попадюк, предс., М. Вербицький, заст. предс., Г. Ґеба і М. Лісний, секретарі, а Я. Резнік і П. Венґрин, касієри. Допомагали громадяни: Ілько Шиґира і Д. Федина.

Свято розпочалося богослуженням у словацькій церкві, яке відправив о. Й. Чаплинський при асисті о. Петрушевича. Зворушливу до сліз проповідь виголосив о. Чаплинський, а потім відправив панахиду по померлих членах У. Н. Союза і поляглих борцях за волю. По відправі відбувся товариський обід, а по обіді Листопадове Свято. Вступне слово виголосив о. Чаплинський, а святочну промову гол. рек. секретар Д. Галичин. В тих промовах змальовано боротьбу нашго народу за волю. На сцені видніла гарно прикрашена зеленю могила, що пригадувала нам [illegible] борців-героїв. Велике враження викликав живий образ, відданий Січовиками Чорноморської Січи з Нюарку. Відповідну до образу промову виголосив п. Стефан Фік. Співав хор ук. греко-кат. церкви з Елизабету, під управою п. Ядловського. На мандоліні й інших інструментах грали сини гром. Нестора Ярчишина з Литл Фолс, Н. Дж.

Ювилейне Свято У. Н. Союза було властиво продовженням Свята Державности. Значіння нашої орґанізації представив у цифрах і фактах гол. фін. секретар Роман Слободян.

Всі продукції хорові виконував хор під проводом п. Ядловського.

Щоби була памятка зі свята для краю, влаштовано спільний баль, з якого було чистого доходу $42.10, які вислано до Обєднання з таким призначенням: по $10 на інвалідів і сироти, $11 на Рідну Школу і $11 на визвольну боротьбу.

Комітет дякує всім тим братствам і громадянам, що звеличали ювилей У. Н. Союза, як і членицям - громадянкам, що приготовили обід та помагали при гостині.

Григорій Ґеба,
секр. 344 від. У. Н. С.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ҐРЕЙТ МЕДОВЗ, Н. ДЖ.

На Рідну Школу.

При вечері, влаштованій зприводу фільмової вистави В. Авраменка, гром. А. Никун згадав за рідний край. Заявив, що замало слухати горячих промов, але треба жертвою доказати, що памятаємо за жерело, з якого черпаємо чисту воду. А тим жерелом є Рідна Школа в ріднім краю, що працює в тім напрямі, щоб засвітило сонце й у наше віконце. Гром. Ландяк перевів збірку. Жертвували по $1: А. Никун, Г. Ковальчук, Ю. Кольба, І. Ковалик (мол.). Решта дрібними. Разом вислано до Обєднання $8.05.

Н. С. ПІТСБУРҐ, ПА.

На ріжні цілі.

Український Народній Комітет, заснований у Н. С. Пітсбурґ, Па., переслав до Обєднання $45, призначуючи по $15 на такі народні потреби: Рідна Школа, інваліди і визвольна боротьба.

За Уряд:
Онуфрій Білик, касієр.

Цікавий: — Що ви поправді робите з вашими грішми?

— А щож це вас обходить?

— Бо коли лише попрошу вас, щоб ви позичили мені, то ви ніколи не маєте!

Кождий початок тяжкий.

Приятель: — Ґратулюю вам, я чув, що ви нарешті маєте один процес!

Початкуючий адвокат: — Маю. Заскаржив мене кравець.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

В неділю, 24. березня, помер **Іван Буката**, член бр. св. Петра і Павла, від. 383 У. Н. Союза в Бриджпорт, Па., проживши 50 років, родом з села Вікно, повіт Скалат. Покійний полишив вдову і двоє дітей, Марію й Михайла. Був щирим Українцем і брав живу участь у народніх справах. При заснуванню відділу 383 помагав орґанізувати членів, і сам вступив в члени з цілою своєю родиною. Похорон відбудеться в середу, 27. березня, в год. 9-тій рано, в українській гр.-кат. церкві, 496 Форд ул., Бриджпорт, Па. Всі члени бр. св. Петра і Павла обовязані бути на похорони.

Вічна йому память.

За уряд:
Іван Ґрудзінський, предс.;
Йосиф Муц, секретар.

PAIN-EXPELLER
НА ПРОСТУДУ
жадайте славного в світі
ЯКОРОВОГО ПЕЙН-ЕКСПЕЛЛЄРА
Пейн-Експеллер завжди усуває болі
KILLS PAIN

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

УКРАЇНСЬКА парохія в Нантикок, Па., (Гановер) пошукує ДЯКОУЧИТЕЛЯ з добрим голосом, щоб умів провадити хор, вечірню школу з дітьми і влаштовувати представлення. Посада до обняття негайно. Платня після угоди. Українці-Американці мають першенство. По ближчі інформації зволять ласкаво голоситися на понижчу адресу: 69-71
THEODORE CIRKO,
214 Pine Street, Nanticoke, Pa.

ПОТРІБНО ДІВЧИНИ
до домашньої роботи. Мусить мати рекомендації. Голоситись під число: 71
319 YORK ST., JERSEY CITY, N. J.

ДО ВИНАЙМУ
4 кімнати зі всіма уліпшеннями. Рент приступний. Голоситися під ч. 358 YORK ST., JERSEY CITY, N. J., до Mrs. KULAT. 71

ПОТРІБНО СПІЛЬНИКА
до побільшення істнуючого, певного і доброго бізнесу з готівкою 3,000 долярів. Може бути також старший мужчина або жінка без фахового або бізнесового знання. Хто би приняв цю пропозицію буде мати стале заняття з забезпеченою платнею і участь в значних зисках. Голоситися писемно на адресу:
P. O. BOX 596, NEWARK, N. J.

DR. M. SMITH
має свою канцелярію під ч.
234 E. 5th ST., NEW YORK, N. Y.
між 2-гою і 3-тою Евеню.
Години: 12—2; 5—7 пополудни.
Tel.: DRydock 4—2486.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРҐ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues.
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРҐ.
Урядові години:
Від 1—3 пополудні і від 6—8 ввечір.
В неділі після умови.
637 SO. 12th ST., NEWARK, N. J.
Tel. Bigelow 3-1657.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel: Orchard 4-2568

Тяжке розстання.

— Чи не поміг би ти мені понести на залізничу стацію ці дві валізи?

— Та візьми авто! Навіщо наше розстання має бути таке тяжке?

НЕЗАҐНУЗДАНИЙ ТАРЗАН.

(224)

„Раз у ночі, в Римі, по надзвичайно вдалім представленню, подія заставила мене пуститися на карієру, повнішу пригод. Від якогось часу я заважала, що за мною слідять. Я не знала, чому це було. Як я всідала до свого авта, мені подано закриту коверту.

„Я прочитала лист, що був у середині, і з цікавости, хоч я була дуже змучена, приказала шоферови завезти мене до другої відлюдної віллі. Видно, там мене ждали, бо в прегарній кімнаті був якийсь чоловік. Я пізнала в ньому князя Олинського, котрого я стрінула була в Москві. Недавно, як я танцювала, я завважала, що його пронизливі очи слідять усюди за мною.

„По російськи, щоб не розуміла моя французька прислуга, він розяснив мені свій плян. Я слухала здивована, з запертим віддихом... Тиждень пішов за тижнем, і я пізнала князя краще. Був це блискучий і чаруючий чоловік, і ми знайшли багато спільного, поки я не відкрила його справжньої вдачі.

„Під гладкою поверхнею князя (він прибрав собі це імя, як я пізніше довідалася) ховався зовсім інший чоловік. Це був найліпший аґент червоних. Для цієї причини він пробував зискати мене собі на допомогу. Потім я довідалася, що грозить війна. Я постановила взяти участь у божевільній, небезпечній, а захоплюючій грі",